

# Důvěryhodnost Bible

## [1. Nový Zákon je důvěryhodný kvůli svému obsahu](#)

### [1.1 Co je u Ježíše jedinečné?](#)

### [1.2 Vliv Ježíše na lidstvo a na jednotlivce](#)

### [1.3 Nový Zákon je historicky spolehlivý](#)

## [2. Důvěryhodnost dochování Nového Zákona](#)

### [2.1 Ústní Tradice](#)

### [2.1 Písemná tradice](#)

Důvěryhodnost Bible, obzvláště Nového Zákona, má zásadní význam pro život křesťana. V Novém Zákoně jsou zachycena svědectví Ježíšových učedníků, kteří s ním trávili den a noc. Tato svědectví tvoří základ pro život a zkušenost s Bohem těch, kteří ho následují i dnes.

Mnozí lidé mají zájem Bibli zpochybňovat, protože je výzvou pro proměnu jejich života. Pokud ale Bibli a její zvěst přijmeme, může nás zcela proměnit. Ačkoliv byla biblická zvěst často náboženskými organizacemi špatně interpretována k ospravedlnění vlastních zájmů, neměli bychom se nechat odradit ve zkoumání jejího obsahu a důvěryhodnosti.

## **1. Nový Zákon je důvěryhodný kvůli svému obsahu**

### **1.1 Co je u Ježíše jedinečné?**

**Mnohé náboženské směry se drží určitých morálních zásad; Ježíš je ale přesahuje**

Ježíšův morální nárok přesahuje etické učení kohokoliv jiného. Příkladem toho jsou jeho slova o cizoložství. V Matoušově evangeliu kapitole 5 verše 27-29 Ježíš říká:

**„Slyšeli jste, že bylo řečeno: 'Nezcizoložíš.' Já však vám pravím, že každý, kdo hledí na ženu chtivě, již s ní zcizoložil ve svém srdci. Jestliže tě svádí tvé oko, vyrví je a odhod' pryč, neboť je pro tebe lépe, aby zahynul jeden z tvých údů, než aby celé tvé tělo bylo uvrženo do pekla.“**

I v Buddhismu najdeme učení, že žádosti mají být zničeny. To je však velmi všeobecná formulace. Buddhistům jde o potlačení lidských tužeb nezávisle na tom, zda jsou pozitivní nebo negativní. Vycházejí z toho, že jakákoliv strast, ale i radost, přináší utrpení. Jejich cíl je rozplynutí se ve věčném „Nic“ – Nirváně.

Ježíš mluví velmi konkrétně o skrytých hříších. Hříchy v myšlenkách staví na roveň cizoložství. Ukazuje tím, že hřích začíná již v myšlenkách a na úrovni myšlenek ho musí člověk olitovat. Ježíš přináší na světlo to, co je v srdci člověka a posuzuje to s přísností, která nemá obdoby. Jeho výzva k proměně, i když v těchto verších obrazně vyjádřená, nemůže být jasnější.

V každém náboženství se dají najít určitá etická pravidla, protože každý dokáže svým svědomím rozlišovat dobré a zlé. Měřítka, kterým Ježíš posuzuje činy, myšlenky a slova, je jedinečné. Odhaluje srdce člověka. Vyžaduje proměnu postoje a myšlenek. Skrze to je pak možné etické jednání. Ježíš jde o osvobození od zlého k dobrému – k dobrému životu. Dalece přesáhl etiku a morálku, když vyzval milovat své nepřátele.

## Láska k nepřátelům

**Slyšeli jste, že bylo řečeno: „Milovati budeš bližního svého a nenávidět nepřítele svého.“ Já však vám pravím: Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují, abyste byli syny nebeského Otce; protože on dává svému slunci svítit na zlé i dobré a déšť posílá na spravedlivé i nespravedlivé. Budete-li milovat ty, kdo milují vás, jaká vás čeká odměna? Což i celníci nečiní totéž? A jestliže zdravíte jenom své bratry, co činíte zvláštního? Což i pohané nečiní totéž? Buďte tedy dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec. (Matoušovo evangelium 5:43-48)**

Ve Starém Zákoně nenajdeme jen slova o odmítnutí nepřátel, ale i místa o lásce k cizincům, kteří žili mezi Izraelity. Jsou tam i místa, která vyzývají být vlídný vůči nepřátelům. Ježíšovo přikázání o lásce k nepřátelům překračuje vše do té doby poznané. Láska k nepřátelům neznamena jen vzdát se msty a nenávisti. Neznamena to jen prokázat nepřátelům nějaký dobrý skutek. Činí schopným odpustit největšímu nepříteli a chtít i pro něho to nejlepší. Je třeba vzít v úvahu, že Ježíš byl první, kdo tyto a jiné věci učil. Mnozí se ho snažili později napodobit.

Poslední věta předchozího citátu vyzývá Ježíšovy učedníky, aby byli dokonalí jako jejich nebeský Otec. Ježíš se nespokojil s výčtem pravidel pro zbožný život. Každého člověka vyzývá, aby svá měřítka pro život přijal od toho, který je absolutně dobrý. Být dokonalý jako Bůh zní nesmyslně. Přesto nemůžeme Ježíše odbýt jako blázna. Na to bylo jeho učení příliš strážlivé, realistické a praktické.

**Kdo miluje otce nebo matku víc nežli mne, není mne hoden; kdo miluje syna nebo dceru víc nežli mne, není mne hoden. Kdo nenese svůj kříž a nenásleduje mne, není mne hoden. Kdo nalezne svůj život, ztratí jej; kdo ztratí svůj život pro mne, nalezne jej. (Matoušovo evangelium 10,37-39)**

Ježíšova zvěst se neřídí podle společenských měřítek a neslibuje pozemskou harmonii a štěstí. Jeho záměr nebyl přinést politický nebo společenský smír. Ježíš je jiný než různí učitelé moudrosti. Neukazuje jen novou cestu moudrosti. Staví se před nás jako nejvyšší autorita a očekává důvěru a odevzdanost.

### 1.2 Vliv Ježíše na lidstvo a na jednotlivce

Veřejné vystoupení Ježíše způsobilo nezvratný rozkol v izraelském lidu a později i v celém lidstvu. Ježíš tvrdil, že je Mesiáš a tedy i spasitel světa, kterého zaslíboval Starý Zákon. Od počátku byli jeho následovníci pronásledováni. I později byli křesťané kvůli své víře od nepřátel víry opakovaně vyháněni a podle možností hubeni.

Tato polarizace je svědectvím o vlivu Ježíšova učení na lidstvo nejen v prvním století, ale až do dnešních dob. Ježíšovo učení změnilo svět tak, jako žádný jiný náboženský systém. Od počátku byly některé Ježíšovy výroky kopírovány, některé napodobovány a některé pod rouškou jeho autority překrucovány a velmi zle používány. Velmi brzy tak vzniklo „zdánlivé“ křesťanství.

Ježíšovo učení fascinovalo lidi způsobem, který nemá obdoby. V celém Judsku bylo pozdvižení. Všichni chtěli slyšet jeho slova a vidět jeho zázraky. Ježíš se musel ubírat na odlehlá místa, protože nápor zástupů byl příliš velký. Židé, kteří pochopili jeho zvěst a přijali ji do svého srdce, radikálně změnili svůj život, aby ho mohli následovat jako svého Pána – bez kompromisů. Tehdy, stejně jako dnes, zakouší lidé, kteří rozpoznají Ježíšova slova jako pravdivá, moc jeho zvěsti ve svých životech. Nejde jen o pěkně zformulované myšlenky. Ježíš se chce dotknout srdce každého člověka a každého vyzývá jít cestou, kterou On ukázal. Jeho spasení osvobozuje od života v

zajetí hříchu. Ježíšův hlas neutichá.

Už samotný Ježíšův nárok, který od nás vyžaduje stanovisko, mluví pro důvěryhodnost jeho učení.

### 1.3 Nový Zákon je zasazen do historického kontextu

Ve čtyřech Evangeliích, Skutcích apoštolů a listech apoštolů, prostředkuje Nový Zákon historicky věrný obrázek dění a pozadí křesťanství v prvním století. Historicky je v souladu s jinými prameny židovských a římských autorů. Příkladem je Talmud, židovský pisatel Josefus Flavius a římsští dějepisci Tacitus a Sueton. Geografické, kulturní a společenské okolnosti, které jsou popsány v Novém Zákoně, jsou opakovaně potvrzovány archeologickými nálezy.

Jedním z příkladů historicity Nového Zákona je jeruzalémský rybník Siloe zmíněný v Janově evangeliu 9,7. V létě 2004, během práce na nové kanalizaci, bylo nalezeno několik schodů, jejichž stáří bylo odhadnuto na 2400 let. Dále byla nalezena vodní nádrž, do které byla chizkijášovým tunelem vedena voda z pramenu Gichon. Tento 525m dlouhý tunel byl vybudován judským králem Chizkijášem cca 700 let před Kristem a ještě dnes je průchozí. Rybník Siloe, jehož objem se odhaduje na 2500 metrů čtverečních, sloužil obyvatelům Jeruzaléma v době Ježíše jako úložiště vody. V omítce našli archeologové minci, která byla vyražena 50 let před Kristem. Nejstarší mince v naplavenině vodního kanálu pocházejí z doby krátce před zničením Jeruzaléma Římany v roce 70 po Kristu, což svědčí o pravděpodobné době zničení této nádrže.

Při vykopávkách divadla v Cesarei byl v roce 1961 nalezen nápis: „Pontius Pilatus Praefectus Judaeae“. Svědectví o Pilátovi, jako místodržícím v provincii Judsku, tak podává nejen Nový Zákon a židovský pisatel Josefus Flavius, ale také tento nález. Podobné je to s nápisem o Galiovi z Delf v Řecku, který byl poprvé zveřejněn v roce 1905. Nápis zmiňuje Galia jako prokonzula Achaje a potvrzuje tak stejný údaj ve Skutcích apoštolů 18,12. Císařské tituly v nápisu ho umožňují datovat na rok 52 po Kristu.

Nový Zákon neobsahuje jen jeden ale čtyři popisy Ježíšova života. Tyto popisy nejsou v některých detailech shodné. To však není argument proti jejich důvěryhodnosti, ale naopak argument pro jejich spolehlivost. Pro dějepisce je neúplný soulad silným poukazem na to, že zprávy nebyly měněny nebo později zpětně harmonizovány. Když čtyři lidé, kteří byli sami z části účastníci dění, popisovali Ježíšova slova a skutky, je zcela přirozené, že jejich osobitý pohled a různost adresátů budou mít na jejich popis vliv. Obzvláště evangelista Lukáš se snažil vše důkladně projít a přináší mnoho historicky dokazatelných paralel. Ukazuje to verš s řadou historických dat v Lukášovu evangeliu 3,1.

**V patnáctém roce vlády císaře Tiberia, když Pontius Pilát spravoval Judsko a v Galileji vládl Herodes, jeho bratr Filip na území Itureje a Trachonitidy a Lyzaniás v Abiléně, za nejvyššího kněze Annáše a Kaifáše, stalo se slovo Boží k Janovi, synu Zachariášovu, na poušti. (Lk 3,1- 2)**

Je překvapivé, že je zde psáno o dvou velekněžích. Nejedná se o chybu, ale o historicky zajímavou skutečnost. Oficiálně byl v té době v úřadu velekněz Kaifáš. Annáš však, jako Římany sesazený velekněz, měl stále ještě velký vliv. O tom svědčí i Skutky apoštolů 4,6 a Janovo evangelium, kde je psáno, že Ježíš nebyl po svém zajetí odveden k úřadujícímu veleknězi, nýbrž a Annášovi. Z díla Židovská válka, židovského dějepisce Josefa Flavia, se můžeme dozvědět přesnou posloupnost velekněží v Jeruzalémě. Je to v souladu se svědectvím Nového Zákona. Moc Annáše je potvrzena jako historicky důvěryhodný fakt ještě dlouho po jeho úřadování, a to známými teology jako např. F.F. Bruce (Profesor biblického kriticizmu a exegeze na

Univerzitě v Manchesteru. [\(1\)](#)

Důvěryhodnost Nového Zákona, který vznikl v rozmezí 40ti let po smrti Ježíše, potvrzuje mnoho takových faktů a detailů. Markovo evangelium bylo sepsáno zhruba jeden rok po Ježíšově smrti a vzkříšení. Autory Nového Zákona jsou Ježíšovi očití svědkové nebo křesťané z první vlny křesťanství, kteří byli v kontaktu s očitými svědky. V tom jsou písmena Nového Zákona, v porovnání s písmeny jiných náboženství, výjimečná.

Nový Zákon nepředstavuje jen souhrn náboženských myšlenek. Je to zpráva zařazená do konkrétního historického kontextu.

## 2. Důvěryhodnost dochování Nového Zákona

### 2.1 Ústní Tradice

V naší době je pro nás těžké si představit zapamatovat si dlouhé promluvy nebo texty. Nejsme již tolik závislí na naší paměti. Máme zápisníky, knihy, počítače. Zvykli jsme si také rychle zapomínat, protože jsme každodenně vystaveni záplavě informací. Lidská paměť je ale schopná výjimečných výkonů. Jeden příklad:

Rozsah tradic dnešních irských Bardů je okolo 100 000 slov. Rozsah Markova evangelia je oproti tomu jen okolo 11 000 slov. [\(2\)](#)

Ježíšovi učedníci zcela změnili, na základě Ježíšova kázání, svůj život. On se stal středem celého jejich jednání. Měli tedy zájem si jeho slova a činy zapamatovat a věrně předávat. Člověk si pamatuje hlavně to, čemu věnuje pozornost a zájem.

Učedníci byli s Ježíšem a oslovovali ho jako učitele (např. Mk 10,35). Byli s ním téměř dva a půl roku každý den. Učil je soukromě a byli také přítomni, když učil lid. Mohli si tak přirozenou cestou jeho slova zapamatovat. Od dětství byli z domu a ze synagogy zvyklí učit se věci nazpaměť. To je učinilo schopnými věrně zprostředkovat ústní tradici. Ježíš je už za svého života poslal zvěstovat „příchod Božího království. Museli již velmi brzy použít to, čemu se naučili. To všechno jim později, během jejich kázání, pomohlo vyprávět o něm důvěryhodně a spolehlivě.

### 2.1 Písemná tradice

Všechny knihy Nového Zákona byly sepsány do zničení Jeruzaléma Římany, které bylo v roce 70 po Kristu. Ježíš byl ukřižován v roce 30. Jedná se tedy o období 40 let. Existuje řada argumentů svědčících o tom, že Nový Zákon byl sepsán během prvních 4 desetiletí po Ježíšově smrti. Jsou shrnuty v knize Důvěryhodnost Nového Zákona od F.F.Bruce. [\(6\)](#) Ve své druhé části popisují Skutky apoštolů činnost apoštola Pavla. Nepopisují ale jeho smrt. Poslední kapitola Skutků popisuje Pavlovu činnost v Římě v šedesátých letech. Tento otevřený konec svědčí o tom, že kniha byla sepsána v této době. Kniha Skutků navazuje na Lukášovo evangelium, které bylo sepsáno před Skutky. Přechod z ústní k písemné tradici se uskutečnil velmi brzo. To svědčí o záměru křesťanů zprostředkovat světu věrný obraz o Kristu.

Stejnou snahu o správné a věrné předávání Ježíšových slov a slov apoštolů můžeme předpokládat u těch, kteří v následujících staletích Nový Zákon přepisovali. Nejstarší dochovaný rukopis byl nalezen v Egyptě kolem roku 1920 - P52 (papyrus číslo 52). Obsahuje několik veršů z Janova evangelia. Vznikl nejpozději v roce 125. Z doby kolem roku 200 pocházejí papyry Bodmerovy, původem z Egypta. Obsahují evangelium Lukášovo a Janovo. Z téže doby je papyrus P4 s rozsáhlými zlomky evangelia Lukášova. Ze 3. století se dochovaly rozsáhlé papyry Chester-Beaty P45 obsahující zlomky ze všech 4 evangelí a Skutků a papyrus P46 s Pavlovými listy. Dochovali se i další papyry z 2. a 3. století. Pokrývají většinu textu Nového Zákona. Papyrus je materiál vytvořený ze stvolů rostliny papyrus rostoucí v egyptské Deltě.

Ve 4. století vznikly nejstarší majuskulní (psané velkými písmeny řecké abecedy) rukopisy. Obsahují celý Nový Zákon. Jsou psány na pergamenu – materiálu ze zvířecí kůže. Nejznámější z nich jsou kodex vatikánský a kodex sinajský. Z 5. století pak kodex alexandrijský a kodex Efrémův.

Kolem roku 800 vznikl nový druh řeckého písma. Rukopisy psané tímto druhem písma se nazývají minuskulní (psané malými písmeny). Následující tabulka dává přehled o rukopisech Nového Zákona. Překlady do jiných jazyků nejsou zahrnuty (3).

| <b>Dochované řecké rukopisy</b> | <b>Počet rukopisů</b> |
|---------------------------------|-----------------------|
| Papyry                          | 109                   |
| Majuskulní                      | 307                   |
| Minuskulní                      | 2860                  |

Bohatství nalezených rukopisů nejlépe vynikne porovnáním s ostatními historickými texty. Následující shrnutí (4) ukazuje rozdíl mezi dochovanými rukopisy Nového Zákona a ostatními klasickými texty.

| <b>AUTOR</b>                  | <b>DOBA-SEPSÁNÍ</b> | <b>NEJSTARŠÍ RUKOPIS</b> | <b>ČASOVÝ ODPSTUP MEZI SEPSÁNÍM A NEJSTARŠÍM RUKOPISEM</b> | <b>POČET DOCHOVANÝCH RUKOPIŠŮ</b> |
|-------------------------------|---------------------|--------------------------|--|-----------------------------------|
| Homer (Ilias)                 | 800 před Kr.        | 400 před Kr.             | 400 let  | 643                               |
| Demosthenes                   | 383-322 před Kr.    | 1100 po Kr.              | 1300 let   | 200 (všechny z jedné kopie)       |
| Sophokles                     | 496-406 před Kr.    | 1000 po Kr.              | 1400 let   | 100                               |
| Tacitus (Anály)               | 100 po Kr.          | 1100 po Kr.              | 1000 let   | 20                                |
| Caesar (Galská válka)         | 100-44 před Kr.     | 900 po Kr.               | 1000 let   | 10                                |
| Aristophanes                  | 450-385 před Kr.    | 900 po Kr.               | 1200 let   | 10                                |
| Euripides                     | 480-406 před Kr.    | 1100 po Kr.              | 1500 let   | 9                                 |
| Thukydidés (Dějiny)           | 460-400 před Kr.    | 900 po Kr.               | 1300 let   | 8                                 |
| Sueton (De Vita Caesarum)     | 75-160 po Kr.       | 950 po Kr.               | 800 let  | 8                                 |
| Herodot (Dějiny)              | 480-425 před Kr.    | 900 po Kr.               | 1300 let   | 8                                 |
| Plato (Tetralogie)            | 427-347 před Kr.    | 900 po Kr.               | 1200 let   | 7                                 |
| Plinius Secundus (Přírodopis) | 61-113 po Kr.       | 850 po Kr.               | 750 let  | 7                                 |
| Aristoteles                   | 384-322 před Kr.    | 1100 po Kr.              | 1400 let   | 5 (z nejlépe dochovaného díla)    |
| Catullus                      | 54 před Kr.         | 1550 po Kr.              | 1600 let   | 3                                 |

Po 40 letech bádání konstatoval prof. Kurt Aland, jeden z významných textologů

Nového Zákona a vydavatel Nestle/Aland Novum Testamentum Graece o dochování Nového Zákona toto:

**"Text Nového Zákona je výjimečně dochován, lépe než text kteréhokoliv jiného antického díla. Šance, že se naleznou rukopisy, které zásadně změní text Nového Zákona, je prakticky nulová." (5)**

Jako křesťané jsme Bohu vděční, že se nám dochovaly spolehlivé informace o Ježíši a prvotních křesťanech. Mnohá svědectví o důvěryhodnosti Nového Zákona, ohledně jeho vzniku i předávání, jsou povzbuzením se Božím Slovem zabývat.

Chtěli bychom i my vás povzbudit číst Bibli a poznat Ježíše.

Pokud budete chtít poznat i náš křesťanský život, budeme rádi, když nás zkontaktujete.

### **[INFORMACE O STARÝCH RUKOPISECH A ODKAZY NA FOTOGRAFIE](#)**

#### **POZNÁMKY**

1. [Zpět](#) F.F. Bruce, Zeitgeschichte des Neuen Testaments, Teil I, 1978, S.68
2. [Zpět](#) Rainer Riesner, Jesus als Lehrer, 1984, S. 451
3. [Zpět](#) Josh McDowell, Die Fakten des Glaubens, 2003, S.118
4. [Zpět](#) F.W. Hall, Belege für die Texte der führenden klassischen Verfasser -ergänzt durch Norman L. Geisler/William E. Nix, A General Introduction to the Bible, S. 408
5. [Zpět](#) Kurt Aland, Das Neue Testament zuverlässig überliefert. Die Geschichte des neutestamentlichen Textes und die Ergebnisse der modernen Textforschung, Reihe: Wissenswertes zur Bibel, Stuttgart 1986, S.28
6. [Zpět](#) F.F. Bruce, Důvěryhodnost Nového Zákona